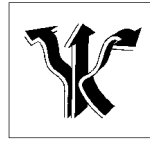

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«Порівняльне кримінальне право і процес»
(для аспірантів)

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
управління безпекою,
правоохоронної та
антикорупційної діяльності
Протокол №3 від 12.10.2018
Завідувач кафедри
_____ Заросило В.О

Київ – 2018

Підготовлено Професором кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Заросилом В.О.

Затверджено на засіданні кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності (Протокол №3 від 12.10.2018)

Схвалено Вченою радою ННіП ім. Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом (Протокол № 6 від 10. 10. 18 р.)

Заросило В.О. навчальна програма з дисципліни «**Порівняльне кримінальне право і процес**» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2018 .

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план навчальної дисципліни, зміст дисципліни, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи , вказівки до виконання самостійної роботи, критерії оцінювання знань, питання для самоконтролю та список літератури.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Тематичний план з дисципліни «Порівняльне кримінальне право та процес»	5
Зміст дисципліни.....	5
Вказівки до виконання самостійної роботи.....	8
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	8
Теми контрольних робіт.....	9
Критерії оцінювання знань студентів.....	9
Питання для самоконтролю.....	11
Список літератури	12

Пояснювальна записка

Метою навчальної дисципліни є: отримання студентами системи знань з кримінального права зарубіжних держав; акцентування уваги на зближенню кримінального законодавства різних держав; на основі матеріалу порівняльного характеру сприяти виробленню навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навичок правильного тлумачення та застосування нормативно-правових актів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльне кримінальне право і процес» є:

глибоке вивчення студентами проблемних питань сучасної інтернаціоналізації кримінального права, порівняльний аналіз кримінального законодавства зарубіжних держав, навчальної та монографічної літератури, розвиток у студентів правової свідомості та формування правової культури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати:**

- основні інститути кримінального права зарубіжних держав, їх спільні та відмінні риси порівняно з українським кримінальним правом та між собою;
- ключові відмінності між основними інститутами кримінального права залежно від правових систем сучасності;
- значення порівняльно-правових досліджень для вдосконалення національного кримінального законодавства;
- сучасні тенденції розвитку кримінально-правових систем та причини їх зближення; **вміти:**
- правильно тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти;
- швидко та якісно здійснювати пошук і систематизацію норм кримінального права;
- здійснювати порівняльно-правовий аналіз основних інститутів кримінального права України та зарубіжних держав.

Вимоги до знань та вмінь з навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є: визначення форми, поняття та системи кримінального процесу, розвиток джерел кримінального процесуального права, повноваження суб'єктів кримінального провадження, доказування у кримінальному провадженні, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, початок, проведення і закінчення досудового розслідування, провадження у судах першої інстанції, форми та порядок перегляду судових рішень у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США.

Студент повинен знати:

- теорію порівняльного кримінального процесу;
- кримінальне процесуальне законодавство України, ФРН, Франції, Великої Британії та США;
- практику його застосування суб'єктами кримінального провадження в Україні ФРН, Франції, Великій Британії та США.

Студент повинен вміти:

- правильно розуміти норми кримінального процесуального права України, ФРН, Франції, Великої Британії та США;
- порівнювати форми, інститути й окремі норми кримінального процесуального права України, ФРН, Франції, Великої Британії та США;
- аналізувати позитивні і негативні риси кримінального процесу інших держав;
- визначати, обґрунтовувати і обстоювати свою правову позицію щодо можливості і доцільності використання зарубіжного досвіду у кримінальному процесі України.

• **Міждисциплінарні зв'язки.** Сучасна теорія правовідносин, як наука, має широкі зв'язки з іншими видами юридичної діяльності, галузями права і науками, зокрема з «Теорія держави та права» тісно взаємопов'язана з такими дисциплінами як «Актуальні проблеми теорії держави і права», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Державне право зарубіжних країн», «Філософія права», «Історія вчень про державу і право», «Адміністративне право», «Судоустроєм України», «Адвокатурою України», «Кримінальним Процесом», «Цивільним Правом», «Трудовим Правом», «Екологічним Правом», «Цивільно-процесуальним Правом», «Міжнародним Правом», а також «Експертологією», та «Кримінологією».

**Тематичний план
«Порівняльне кримінальне право і процес»**

№	Назва змістовного модулю і теми
Змістовий модуль №1. Злочинне діяння: поняття, види, суб'єкт, стадії. Співучасть у злочині	
1	Поняття порівняльного кримінального права, його предмет та значення у кримінальному праві зарубіжних держав
2	Джерела кримінального права та Злочинне діяння у кримінальному праві зарубіжних держав
3	Суб'єкт злочинного діяння та Незакінчене злочинне діяння у кримінальному праві зарубіжних держав
4	Обставини, що виключають злочинність діяння. Покарання: поняття, система, призначення та звільнення від нього. Окремі види злочинних діянь у кримінальному праві зарубіжних держав
5	Загальна характеристика Особливої частини кримінальних кодексів України та зарубіжних держав
6	Окремі види злочинних діянь
Змістовий модуль №2 Предмет, завдання та система «Порівняльний кримінальний процес»	
7	Предмет, завдання та система навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес». Форми, поняття та система кримінального процесу України, ФРН, Франції, Великої Британії та США
8	Джерела кримінального процесуального права України, ФРН, Франції, Великої Британії та США
9	Суб'єкти кримінального провадження в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії та США
10	Досудове розслідування у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії та США
11	Судовий розгляд у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії та США
12	Судове провадження з перегляду судових рішень у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії та США
	Всього годин: 60

**ЗМІСТ
Дисципліни
«Порівняльне кримінальне право і процес»**

Змістовий модуль 1. Злочинне діяння: поняття, види, суб'єкт, стадії. Співучасть у злочині

Тема 1. Поняття порівняльного кримінального права, його предмет та значення

Поняття порівняльного правознавства в сфері кримінального права та його зміст. Предмет і метод порівняльного правознавства в сфері кримінального права. Значення порівняльного правознавства в сфері кримінального права. Класифікація кримінально-правових систем сучасного світу. Універсалізація кримінально-правових систем та національний інтерес.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема 2. Джерела кримінального права та Злочинне діяння у кримінальному праві зарубіжних держав

Законодавчий акт як джерело кримінального права. Тлумачення кримінального закону. Дія кримінального закону в часі, просторі та за колом осіб. Судова практика як джерело кримінального права. Поняття і ознаки злочинного діяння в законодавстві держав континентальної Європи. Поняття і ознаки злочинного діяння в кримінальному праві Англії та США. Поняття і ознаки злочинного діяння в мусульманському кримінальному праві. Класифікація злочинних діянь в законодавстві держав континентальної Європи. Класифікація злочинних діянь в кримінальному праві Англії та США. Класифікація злочинних діянь в мусульманському кримінальному праві. Повторність та сукупність злочинів як форми множинності злочинів за кримінальним законодавством зарубіжних держав. Рецидив злочинів за кримінальним законодавством зарубіжних держав.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 3 Суб'єкт злочинного діяння та Незакінчене злочинне діяння у кримінальному праві зарубіжних держав

Вік суб'єкта злочинного діяння в законодавстві держав континентальної Європи. Вік суб'єкта злочинного діяння

в кримінальному праві Англії та США. Вік суб'єкта злочинного діяння в мусульманському кримінальному праві. Осудність та неосудність в кримінальному праві зарубіжних держав. Обмежена (зменшена) осудність в кримінальному праві зарубіжних держав. Кримінальна відповідальність осіб, які вчинили злочини у стані сп'яніння, за законодавством зарубіжних держав. Юридична особа як суб'єкт злочинного діяння: зарубіжний досвід. Порівняльний аналіз норм про готування до злочину за законодавством держав континентальної Європи. Порівняльний аналіз норм про замах на злочин за законодавством держав континентальної Європи. Добровільна відмова від доведення злочинного діяння до кінця: порівняльний аналіз законодавства держав континентальної Європи.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 4 Обставини, що виключають злочинність діяння. Покарання: поняття, система, призначення та звільнення від нього. Окремі види злочинних діянь у кримінальному праві зарубіжних держав

Необхідна оборона як обставина, що виключає злочинність діяння, за кримінальним законодавством держав континентальної Європи. Необхідна оборона в кримінальному праві держав загального права. Затримання особи, що вчинила злочин, як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Крайня необхідність за кримінальним законодавством держав континентальної Європи. Крайня необхідність в кримінальному праві держав загального права. Фізичний та психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Виконання наказу або розпорядження як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Виправданий ризик як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Заподіяння шкоди зі згоди потерпілого як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Юридична або фактична помилка як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Провокація злочинного діяння як обставина, що виключає злочинність діяння, у кримінальному праві зарубіжних держав. Інші обставини, що виключають злочинність діяння, за кримінальним законодавством зарубіжних держав. Поняття та мета покарання в кримінальному праві держав континентальної Європи. Поняття та мета покарання в кримінальному праві держав загального права. Поняття та мета покарання в кримінальному праві мусульманських держав. Система покарань в кримінальному праві держав континентальної Європи. Система покарань в кримінальному праві держав загального права. Система покарань в кримінальному праві мусульманських держав.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 5 Загальна характеристика Особливої частини кримінальних кодексів України та зарубіжних держав

Структура Особливої частини кримінальних кодексів зарубіжних держав. Особливості визначення ознак злочинних діянь у диспозиціях кримінально-правових норм. Особливості визначення санкцій за злочинні діяння. Загальні тенденції розвитку кримінального права. Криміналізація нових видів суспільно небезпечних діянь. Інтернаціоналізація кримінального права. Судовий прецедент як джерело кримінального права в Україні. Міжнародні угоди та загальні принципи міжнародного права як джерела кримінального права України та зарубіжних країн. Поняття злочину (злочинного діяння) у кримінальному праві України та зарубіжних країн. Класифікація злочинів (злочинних діянь) за ступенем тяжкості у кримінальному праві України та зарубіжних країн.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 6 Окремі види злочинних діянь

Кримінальна відповідальність за умисне вбивство за законодавством держав континентальної Європи. Відповідальність за умисне вбивство в кримінальному праві держав загального права. Відповідальність за умисне вбивство в мусульманському кримінальному праві. Кримінальна відповідальність за необережне позбавлення життя за законодавством зарубіжних держав. Злочини проти здоров'я особи за законодавством держав континентальної Європи. Злочинні діяння проти політичних та інших прав і свобод людини і громадянина за кримінальним законодавством держав континентальної Європи. Злочинні діяння проти волі особи за кримінальним законодавством зарубіжних держав. Злочинні діяння проти статевої свободи та статевої недоторканості особи за кримінальним законодавством держав континентальної Європи. Злочинні діяння проти статевої свободи та статевої недоторканості особи в кримінальному праві держав загального права. Відповідальність за злочини статевої свободи та статевої недоторканості особи в мусульманському кримінальному праві. Злочини проти власності за кримінальним законодавством держав континентальної Європи. Відповідальність за злочини проти власності за кримінальним

правом держав загального права. Відповідальність за злочини проти власності в мусульманському кримінальному праві.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Змстовий модуль 2. Предмет, завдання та система «Порівняльний кримінальний процес»

Тема № 7 Предмет, завдання та система навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес». Форми, поняття та система кримінального процесу України, ФРН, Франції, Великої Британії та США

Предмет і завдання навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес».

Система навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес».

Зв'язок навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес» з іншими навчальними дисциплінами.

Історичні форми кримінального процесу: обвинувальний, інквізиційний, змішаний, змагальний кримінальний процес, їх походження, розвиток і вплив на сучасну побудову кримінального процесу.

Загальні підходи до визначення поняття кримінального процесу в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії і США. Система стадій кримінального процесу України, ФРН, Франції, Великої Британії і США.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 8 Джерела кримінального процесуального права України, ФРН, Франції, Великої Британії та США

Особливості джерел кримінального процесуального права у державах романо-германської та англо-американської правових сімей. Конституція як джерело кримінального процесуального права України, ФРН, Французької Республіки і США. Місце міжнародно-правових актів у системі джерел кримінального процесуального права України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Кодекс як основне джерело кримінального процесуального права України, ФРН і Франції. Інші законодавчі акти України, ФРН, Франції, Великої Британії і США, які містять норми кримінального процесуального права. Підзаконні акти та норми неписаного права як джерела кримінального процесуального права Великої Британії і США.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 9 Суб'єкти кримінального провадження в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії та США

Система судових органів кримінальної юрисдикції в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії і США. Державні органи та посадові особи, які здійснюють обвинувачення в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії і США. Органи, які здійснюють досудове розслідування в Україні, ФРН, Франції, Великій Британії і США. Особливості процесуального статусу адвоката в кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великій Британії і США.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 10 Досудове розслідування у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії та США

Загальна характеристика початкового етапу провадження у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Проведення розслідування у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Слідчі та розшукові дії у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Повідомлення про підозру і направлення прокурором справи до суду в кримінальному процесі України. Порушення публічного обвинувачення у кримінальному процесі ФРН. Порушення кримінального переслідування у Франції. Направлення справи до суду Королівською службою переслідування у Великій Британії. Розгляд і направлення справи аторнеєм до суду у кримінальному процесі США.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 11 Судовий розгляд у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії та США

Загальна характеристика початку провадження та розслідування в кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Слідчі дії у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Рішення, що приймаються під час досудового розслідування у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США. Направлення справи до суду у кримінальному процесі України, ФРН, Франції, Великої Британії і США.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Порядок судового провадження у першій інстанції в Україні. Процедура судового розгляду. Ухвалення та проголошення судового рішення. Порядок судового розгляду у судах першої інстанції ФРН. Підготовча частина. Судове слідство. Заключні промови і останнє слово підсудного. Постановлення вироку. Судовий розгляд у судах першої інстанції Франції. Судовий розгляд кримінальних справ за участю присяжних. Судовий розгляд справ у виправному та поліцейському судах. Заочне провадження. Судовий розгляд у судах першої інстанції Великої Британії. Провадження в суді присяжних. Розгляд справ магістратськими судами в спрощеному (сумарному) порядку. Судовий розгляд у судах першої інстанції Сполучених Штатів Америки. Сумарне провадження.

Література [1-5; 1-8; 54-58]

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є складовою частиною навчального процесу. Оскільки кількість аудиторних годин складає тільки половину запланованих програмою, то окремі питання дисципліни виносять для самостійного вивчення студентами.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною **«Порівняльне кримінальне право та процес»**, визначається навчальною програмою та методичними вказівками до самостійної роботи з предмета **«Порівняльне кримінальне право та процес»**.

Дані методичні вказівки містять не тільки перелік питань для самостійного опрацювання та вимоги до відповіді, також наводиться перелік рекомендованих нормативно – правових актів та додаткової літератури, що покликано полегшити роботу студентів при пошуку відповідей на поставлені питання.

Студентам у нагоді стануть такі видання: «Офіційний вісник України», «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Право України», «Підприємництво, господарство і право», газета «Юридичний вісник України» тощо.

Навчальний матеріал передбачений для засвоєння студентами під час самостійної роботи, виноситься на поточний та підсумковий контроль поряд з іншим навчальним матеріалом, який опрацьовується під час лекційних та семінарських занять.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З КУРСУ

Однією із складових успішного засвоєння курсу **«Порівняльне кримінальне право та процес»**, а також обов'язковою передумовою допуску до заліку є виконання контрольної роботи. Виконання контрольної роботи передбачає висвітлення трьох питань, які вказані у відповідному варіанті (про вибір варіанту – нижче, в пункті 2).

Перше питання передбачає висвітлення однієї з теоретичних проблем юриспруденції і виконується на ґрунті вивчення студентом навчальної літератури з курсу теорії держави і права або основ держави і права. Відповідь на це питання спрямована на засвоєння студентами найважливіших правових категорій.

Друге питання спрямоване на вивчення студентами основоположних нормативно-правових актів України, формування знань законодавства. Для відповіді на це питання треба опрацювати відповідний нормативно-правовий акт, зрозуміти його структуру, ознайомитися з його змістом, виявити його сутність і значення.

Третє питання передбачає висвітлення однієї з проблем галузевої юриспруденції і виконується на ґрунті вивчення студентом навчальної літератури і нормативно-правових актів. Відповідь на це питання спрямована на засвоєння студентами найважливіших знань щодо окремих галузей права України і чинного законодавства.

Рекомендовані для вивчення нормативно-правові акти і література вказані в кожному варіанті контрольної роботи після питань. Після висвітлення питань контрольної роботи студент обов'язково повинен вказати використані нормативні акти і літературу.

Обсяг роботи – 20-24 сторінки друкованого тексту. Запис номера варіанту і поставлених питань є обов'язковим, як і перелік використаних нормативно-правових актів і літератури. Робота виконується українською мовою. Виконувати контрольну роботу слід після ретельного вивчення теоретичного матеріалу і рекомендованих нормативно-правових актів, адже без цього неможливо дати обґрунтовані відповіді на поставлені питання.

Виконана контрольна робота повинна надійти на перевірку не пізніше ніж за 2 тижні до терміну складання екзамену. Оцінюється робота за двохбальною системою: «зарахована» або «не зарахована». Якщо робота не зарахована, то вона повертається студенту з вимогою допрацювати її або виконати знов.

Теми контрольних робіт

1. Склад злочину у кримінальному праві України та зарубіжних країн
2. Суб'єкт злочину у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
3. Вік кримінальної відповідальності у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
4. Відповідальність юридичних осіб у сучасному кримінальному праві України та зарубіжних країн.
5. Поняття співучасті у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
6. Відповідальність співучасників у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
7. Необхідна оборона у кримінальному праві України та зарубіжних країн
8. Заподіяння шкоди при затриманні особи, що вчинила злочин у кримінальному праві України та кримінальному праві США.
9. Інші кримінально-правові заходи (заходи безпеки) у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
10. Смертна кара як покарання у кримінальному праві зарубіжних країн.
11. Примусові заходи медичного характеру у кримінальному законодавстві країн світу.
12. Особливості призначення покарання у різних країнах світу.
13. Пом'якшуючі обставини у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
14. Обтяжуючі обставини у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
15. Рецидив та призначення покарання при рецидиві у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
16. Призначення покарань за сукупністю.
17. Умовне засудження (пробація) у сучасному кримінальному праві.
18. Дійове каяття у кримінальному праві України та зарубіжних країн.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок слухачем з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Слухач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\left(\text{Результат за семестр за навчальних занять} + \text{Результат самостійної роботи за семестр} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках слухачів, залікових книжках. **Присутність слухачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо слухач не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності слухачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Слухач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Слухачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Слухачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на практичних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю здійснюються відповідно до нижченаведеної таблиці.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Питання для самоконтролю

1. Склад злочину у кримінальному праві України.
2. Суб'єкт злочину у кримінальному праві України та зарубіжних країн.

3. Вік кримінальної відповідальності у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
4. Відповідальність юридичних осіб у сучасному кримінальному праві України та зарубіжних країн.
5. Поняття співучасті у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
6. Відповідальність співучасників у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
7. Необхідна оборона у кримінальному праві.
8. Заподіяння шкоди при затриманні особи, що вчинила злочин у кримінальному праві України та кримінальному праві США.
9. Інші кримінально-правові заходи (заходи безпеки) у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
10. Смертна кара як покарання у кримінальному праві зарубіжних країн.
11. Примусові заходи медичного характеру у кримінальному законодавстві країн світу.
12. Особливості призначення покарання у різних країнах світу.
13. Пом'якшуючі обставини у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
14. Обтяжуючі обставини у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
15. Рецидив та призначення покарання при рецидиві у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
16. Призначення покарань за сукупністю.
17. Умовне засудження (пробація) у сучасному кримінальному праві.
18. Дійове каяття у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
19. Звільнення від кримінальної відповідальності у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
20. Давність кримінального переслідування в Україні та зарубіжних країнах.
21. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
22. Амністія. Особливості застосування.
23. Помилування у кримінальному праві.
24. Судимість у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
25. Аналіз системи Особливої частини кримінального права України та зарубіжних країн.
26. Злочини проти особи у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
27. Злочинні діяння проти життя та здоров'я у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
28. Відповідальність за злочини, передбачені Кораном.
29. Злочини проти власності в Україні та зарубіжних країн.
30. Економічні злочини у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
31. Злочини проти державної та муніципальної служби (посадові злочини) у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
32. Злочини проти міжнародного правопорядку у кримінальному праві України та зарубіжних країн.
33. Міжнародний тероризм. Проблеми боротьби.

Список літератури

Основна

1. Аль Халаса Ашраф. Понятие преступления по уголовному праву Иордании: Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Ашраф Аль Халаса. - М., 2003. - 24 с.
2. Антонова Е.Ю. Юридическое лицо как субъект преступления: опыт зарубежных стран и перспективы применения в России: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Е.Ю. Антонова. - Владивосток, 1998. - 24 с.
3. Артеменко Н.В. Актуальные проблемы вменяемости (невменяемости) и возраста уголовной ответственности (Сравнительный историко-правовой анализ уголовного законодательства Российской Федерации и Франции): автореф. дисс. . канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н.В. Артеменко. - Ростов-на-Дону, 1999. - 21 с.
4. Артемов В.Ю. Основные черты мусульманского уголовного права: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / В.Ю. Артемов. - М., 1998. - 25 с.
5. Аскеров Э. Институт освобождения от уголовного наказания в уголовном законодательстве зарубежных стран / Э. Аскеров // Уголовное право. - 2005. - № 4. - С. 8-10.

6. Ахмедов М.Б. Преступления против жизни и здоровья личности в УК Азербайджана и Украины (краткий сравнительно-правовой анализ) / М.Б. Ахмедов // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. - 2004. - № 1. - С. 127-130.
7. Ахметшин Х.М. Новое уголовное законодательство КНР. Вопросы Общей части / Х.М. Ахметшин, Н.Х. Ахметшин // Государство и право. - 1999. - № 10. - С. 70-75.
8. Ахметшин Х.М. Современное уголовное законодательство КНР. Уголовный кодекс КНР / Х.М. Ахметшин, Н.Х. Ахметшин, А.А. Петухов. - М.: Изд. Дом «Муравей», 9. - 432 с.
10. Бакалінська О. Антиконтурентні узгоджені дії у національному та зарубіжному законодавстві (порівняльний аналіз) / О. Бакалінська // Право України. - 2010. - № 2. - С. 190-197.
11. Бандурка А.М. Проблемы построения системы преступлений против общественной безопасности: сравнительно-правовой подход / А.М. Бандурка, В.П. Емельянов // Право и политика. - 2002. - № 12. - С. 116-125.
12. Батиргареева В. Рецидив злочинів за кримінальним законодавством України і зарубіжних країн: порівняльний аналіз / В. Батиргареева // Вісник Академії правових наук України. - 2004. - № 1 (36). - С. 147-157.
13. Батыргареева В.С. Закрепление института рецидива преступлений в уголовном законодательстве различных государств / В.С.
14. Маковецька Н.Є. Умисні вбивства за кримінальним правом України та Республіки Польща: юридичний аналіз складів злочинів: автореф. дис. . канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н.Є. Маковецька. - Львів, 2010. - 20 с.
15. Макринская В.И. Вопросы уголовно-правовой защиты права на жизнь (сравнительно-правовые аспекты): учебное пособие / В.И. Макринская. - М.: ООО «Издательский дом «Буквоед», 2006. - 130 с.
16. Малиновский А.А. Сравнительное правоведение в сфере уголовного права / А.А. Малиновский. - М.: Междунар. отношения, 2002. - 376 с.
17. Малишев Б.В. Судовий прецедент у правовій системі Англії / Б.В. Малишев. - К.: Праксис, 2008. - 344 с.
18. Манна Аммар Абдуль Карим. Назначения наказания при множественности преступлений по уголовному праву арабских стран / Манна Аммар Абдуль Карим. - М.: Университет дружбы народов, 2004. - 96 с.
19. Марковичева Е.В. Правовые методы воздействия на несовершеннолетних правонарушителей в странах Запада: сравнительный анализ / Е.В. Марковичева // Правоведение. - 2009. - № 2 (283). - С. 134-145.
20. Мартыненко М.Э. Проблемы наступления ответственности за контрабанду и иное нелегальное перемещение культурных ценностей (по законодательству Украины, Беларуси, России) / М.Э. Мартыненко // Права держава. Вип. 13. - К., 21. - С. 413-425.
22. Мартыненко Э.В. Конфискация имущества в действующем российском уголовном праве: монография / Э.В. Мартыненко. - М.: Юрлитинформ, 2011. - 152 с.
23. Марченко М.Н. Правовые системы современного мира. Учебное пособие. - М.: ИКД «Зерцало-М», 2001. - 400 с.
24. Марченко М.Н. Сравнительное правоведение. Общая часть: Учебник для юридических вузов / М.Н. Марченко. - М.: Зерцало, 2001. - 560 с.
25. Мелешко Н.П. Уголовно-правовые системы России и зарубежных стран (криминологические проблемы сравнительного правоведения, теории, законодательная и правоприменительная практика) / Н.П. Мелешко, Е.Г. Тарло. - М.: Изд-во «Юрлитинформ», 2003. - 304 с.
26. Мельник М. Правові та організаційні заходи протидії корупції: зарубіжний досвід / М. Мельник, М. Хавронюк // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. - 1998. - № 4. - С. 119-134.
27. Мирзоян В.Г. Подстрекательство к совершению преступления в российском и зарубежном уголовном праве: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / В.Г. Мирзоян. - Краснодар, 2012. - 27 с.
28. Миронов С.И. Необходимая оборона по уголовному праву Англии и США: особенности регулирования / С.И. Миронов // Государство и право. - 2002. - № 6. - С. 61 -67.
29. Михайлов В. Ситуації правомірної шкоди (обставини, що виключають злочинність діяння) за кримінальним законодавством держав СНД / В. Михайлов // Вісник Академії правових наук України. - 2007. - № 4 (51). - С. 241-248.
31. Михайлов В.И. Обстоятельства, исключают преступность деяния, в 32. уголовном законодательстве государств СНГ / В.И. Михайлов // Законодательство. - 33. - № 7. - С. 73-82.
34. Михайлов О.О. Юридична особа як суб'єкт злочину: іноземний досвід та перспективи його застосування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / 35. О.О. Михайлов. - К., 2008. - 16 с.
36. Модестова Н.А. Проблемы законодательного закрепления и правового 37. регулирования назначения и исполнения уголовного наказания в виде штрафа в России и Франции: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н.А. Модестова. - Красноярск, 2005. - 23 с.

Додаткова

38. Мойсик В.Р., Дудоров О.О. Порівняльно-правовий аналіз законодавства США та України про відповідальність за ухилення від сплати податків // В.Р. Мойсик, О.О. Дудоров / Адвокат. - 1998. - № 2. - С. 12-17.
39. Мостепанюк Л.О. Відбування довічного позбавлення волі в Україні та за кордоном: проблеми і перспективи / Л.О. Мостепанюк // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - № 5. - С. 121-125.
40. Мошак Г. Приватноправовий контекст німецької кримінально-правової концепції свободи / Г. Мошак // Вісник Академії правових наук України. - 2009. - № 2 (57). - С. 134-143.
41. Наумов А.В. Проблемы совершенствования Уголовного кодекса Российской Федерации / А.В. Наумов // Государство и право. - 1999. - № 10. - С. 45-51.
42. Наумов А.В. Сближение правовых систем как итог развития уголовного права XX в. и его перспектива в XXI в. / А.В. Наумов // Государство и право. - 1998. - № 6. - С. 50-58.
43. Нерсесян А.А. Вопросы наказуемости в уголовном праве ФРГ и США / А.А. Нерсесян. - М.: Наука, 1992. - 232 с.
44. Оба-Апуну Ж.П. Обстоятельства, исключющие ответственность по уголовному праву Франции: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Ж.П. Оба- Апуну. - М., 2001. - 23 с.
45. Оксамытний В.В. Система уголовных наказаний в Англии / В.В. Оксамытний. - К.: Наук. думка, 1977. - 143 с.
46. Омар Мухаммед Мусса Исмаил. Субъекты преступления в уголовном праве Иордании / Омар Мухаммед Мусса Исмаил // Держава і право. Вип. 7. - К., 2000. - С. 365-368.
47. Орловська Н.А. Осудність та її види (порівняльний аналіз законодавства України та інших держав): автореф. дис. . канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н.А. Орловська. - Одеса, 2001. - 20 с.
48. Перепадя О.В. Кримінально-правові аспекти примирення між особою, яка вчинила злочин, та потерпілим (порівняльний аналіз законодавства України та ФРН): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / О.В. Перепадя. - К., 2003. - 18 с.
49. Попаденко Е.В. Альтернативные средства разрешения уголовно-правовых конфликтов в российском и зарубежном праве / Е.В. Попаденко. - М.: Издательство «Юрлитинформ», 2009. - 176 с.
50. Пудовочкин Ю. Сравнительно-правовые аспекты действия уголовного законодательства России и стран СНГ по кругу лиц / Ю. Пудовочкин // Уголовное право. - 2004. - № 2. - С. 54-56.
51. Пудовочкин Ю.Е. Понятие, принципы и источники уголовного права: сравнительно-правовой анализ законодательства России и стран Содружества